

## Intervalai tarp COVID-19 ir kitų vakcinų skiepavimo

Prof. Vytautas Usonis

Įsibėgėjant skiepavimų COVID-19 vakcinomis programai ir didėjant skiepavimo apimtims, vis dažniau kyla klausimas dėl intervalų tarp vakcinų prieš COVID-19 ir kitų vakcinų skiepavimo. Intervalų tarp įvairių vakcinų skiepavimo klausimai ne kartą buvo svarstomi ir iki pandemijos, derinant įvairių vakcinų skiepavimų schemas. Tais klausimais įvairiose šalyse parengta daug norminių dokumentų, tarp kurių vienas išsamiausių – JAV skiepavimų praktikos patarėjų komiteto (Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP)) 195psl apimties [dokumentas](#), paskutinį kartą atnaujintas 2021-05-04.

Jame pateikiama galimų įvairių vakcinų skiepavimų kombinacijų [lentelė \(3.3\)](#), kurią cituoju žemiau:

Antigenų kombinacijos	Rekomenduojami minimalūs intervalai tarp dozių
Dvi ar daugiau negyvų vakcinų	Gali būti skiepama tuo pačiu metu arba bet kokiais intervalais taro dozių
Negyva ir gyva vakcinos	Gali būti skiepama tuo pačiu metu arba bet kokiais intervalais taro dozių
Dvi ar daugiau gyvų vakcinų, skiepiamų injekcijomis	Skiepama arba tuo pačiu metu, arba užtikrinant 28 dienų intervalą

Visos šiuo metu registruotos COVID-19 vakcinos yra negyvosios. Net vakcinos, kurių veiklioji medžiaga susieta su modifikuotais adenovirusais, paskiepytųjų organizme nesidaugina, todėl skiepavimo ir intervalų tarp skiepiamų vakcinų prasme jos traktuojamos kaip negyvosios. Dėl COVID vakcinų skyrimo kartu su kitomis vakcinomis [CDC naujos rekomendacijos](#) publikuotos 2021-05-14, naujausi papildymai – 2021-06-01. Rekomendacijose pabrėžiama, kad anksčiau rekomenduotas 14 dienų intervalas tarp COVID-19 ir kitų vakcinų skiepavimo nebuvo pagrįstas abejonėmis dėl tokio skiepavimo saugumo ar imunogeniškumo.

Naujausios rekomendacijos nurodo, kad COVID-19 ir kitos vakcinos gali būti skiepamos nesilaikant jokių intervalų tarp šių vakcinų skiepavimo. COVID-19 vakcina gali būti skiepama tą pačią dieną su kitomis vakcinomis, arba bet kuriuo kitu metu iki arba po kitų vakcinų skiepavimo. Šiuo metu nėra patikimų duomenų apie tai, ar tą pačią dieną skiepamos COVID-19 kartu su kitomis vakcinomis didina nepageidaujamų povakcininių reiškinių dažnį ar sunkumą. Rekomenduojama, kad kiekvienu konkrečiu atveju būtų priimamas individualus sprendimas, atsižvelgiant į asmens riziką susirgti vakcinomis valdoma liga ar kitas aplinkybes. Jeigu tą pačią dieną skiepamos kelios vakcinos, jos turi būti skiepamos į skirtingas vietas: paaugliams ir suaugusiems – į skirtingų pusių žąsto sritį.

Lietuvoje šiuo metu dažniausiai klausimų kyla dėl erkinio encefalito ir COVID-19 vakcinų skiepavimo. Abi vakcinos yra negyvos, todėl vadovaujantis aukščiau paminėtomis rekomendacijomis, jos gali būti skiepamos tą pačią dieną arba bet kuriais intervalais. COVID-19 vakcinų skiepavimas yra tiksliau planuojamas, todėl praktiniais sumetimais reikėtų tiksliau laikytis šių vakcinų skiepavimo grafiko. Jo neturėtų sutrikdyti neseniai įskiepyta erkinio encefalito vakcina. Planuojant bet kokių kitų vakcinų skiepavimą po COVID-19 vakcinos įskiepytą, būtų racionalu kelias dienas palaukti kol nurims šios vakcinos sukeltos reakcijos, jeigu jų būtų (pabrėžiu –

organizmo reakcija į skiepą yra normali!) ir tada skiepyti erkinio encefalito vakciną, nelaukiant kokių nors terminų.

Intervalų tarp COVID-19 ir kitų vakcinų skiepavimo klausimų gali iškilti pradėjus COVID-19 vakcina skiepyti paauglius. Šis skiepavimas gali sutapti su difterijos-stabligės-kokliušo ir žmogaus papilomos viruso vakcinomis, skiepjamomis paaugliams pagal Nacionalinės skiepavimų programos kalendorių. Rudenį šias intervalų rekomendacijas prisiminsime pradėjus gripo vakcinų skiepavimo kampaniją. Visais atvejais turėtume laikytis aukščiau išdėstytų bendrųjų intervalų tarp skirtingų vakcinų skiepavimo rekomendacijų, kurios yra pagrįstos ne kurios nors vienos vakcinos ypatumais, bet bendraisiais vakcinų sukeliamų biologinių procesų dėsniniais ir daugiamečių vakcinų skiepavimo praktika.